

Finansdepartementet
Diarienummer: Fi2019/04187/K
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till:
fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se och
torkel.winbladh@regeringskansliet.se

Kulturrådets yttrande om SOU 2019:56, Idéburen välfärd – Betänkande av utredningen om idéburna aktörer i välfärden (Fi2019/04187/K)

Kulturrådet har getts tillfälle att yttra sig om *Idéburen välfärd – Betänkande av utredningen om idéburna aktörer i välfärden* (Fi2019/04187/K).

Kulturrådet redovisar nedan sina synpunkter. Yttrandet kommer att fokusera på förslagen som vi tar upp under rubriken **yttrande om betänkandet**. Myndigheten tar inte ställning till övriga bedömningar och förslag som läggs fram i betänkandet.

Kulturrådets utgångspunkter

Kulturrådet är en förvaltningsmyndighet under kulturdepartementet och arbetar utifrån de nationella kulturpolitiska målen. Vi verkar för kulturens utveckling och tillgänglighet genom att fördela och följa upp statliga bidrag och genom andra främjande åtgärder.

Våra bidrag är främst till för att stödja verksamheter som arbetar professionellt med konst och kultur i Sverige och internationellt. De riktar sig exempelvis till organisationer, grupper, förlag och kommuner. Inom många av våra bidrag finns sökande som representerar olika delar av civilsamhället. Kulturverksamheter som är organiserade som föreningar eller stiftelser.

Delar av vår bidragsgivning riktar sig uteslutande till aktörer i civilsamhället. Det handlar bland annat om stöd till centrala nationella organisationer som har till syfte att stötta lokala medlemsorganisationer runt om i landet, som till exempel:

- Centrubildningar inom kultursektorn. Med centrubildningar menar vi medlemsbaserade organisationer som arbetar nationellt inom olika konstområden och bland annat har arbetsförmedlande insatser för att stärka sina medlemmars ställning på arbetsmarknaden.
- Lokalhållande organisationer. Det här verksamhetsbidraget är riktat till organisationer vars medlemmar tillhandahåller lokala samlingslokaler, som Folkets Hus och Parker, Bygdegårdarnas Riksförbund och Riksföreningen Våra Gårdar.

- Centrala amatörkulturorganisationer. Det här stödet finns till för att stärka centrala amatörkulturorganisationer i Sverige.

Yttrande om betänkandet

Begreppet välfärd och välfärdsverksamhet

Utredningen har med utgångspunkt i uppdraget i detta sammanhang valt att definiera välfärdsverksamhet som

- hälso- och sjukvård
- hälsofrämjande verksamhet
- sociala omsorgstjänster
- utbildning, sådan som regleras av skollagen, utbildning och bildning som folkhögskolor och studieförbund genomför, och annan utbildning med kommun, region och statliga myndigheter som huvudman,
- aktiviteter inom arbetsmarknadsområdet, och
- verksamheter som syftar till att öka människors integration och inkludering i samhället samt att motverka segregation och isolering.

Vi noterar att utredningen väljer att utelämna kultur och idrott på grund av avgränsning av uppdraget. Det förtydligas visserligen att dessa verksamheter kan komma att vara aktuella om de omfattas av något av ovanstående listade områden. Till exempel när kulturföreningar bedriver verksamhet som ska främja integration av nyanlända eller inkludering av funktionsnedsatta personer.

Vi vill lyfta fram vikten av kulturen och dess aktörer för det lokala samhället, inte minst då de bidrar till att stärka gemenskap och social sammanhållning där det möjliggörs möten mellan individer och grupper som annars inte skulle mötas. Verksamheterna bygger i stor utsträckning på frivillighet vilket ger ett starkt engagemang med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna.

Aktörer med koppling till civilsamhället spelar en viktig roll i kulturens infrastruktur och är av betydelse för att upprätthålla den lokala demokratin. Det handlar bland annat om att tillhandahålla samlingslokaler, kreativa mötesplatser för unga, museiverksamhet, utbildning inom kreativt skapande och kultur, och arrangemang av festivaler och evenemang.

Definition av idéburen aktör i offentligt finansierad välfärdsverksamhet

Kulturrådet ser positivt på utredningens förslag till en tydlig definition av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet. Att organisationen ska vara en juridisk person som

1. inte är direkt eller indirekt ägd eller kontrollerad av staten, kommun eller en region,
2. har ett syfte som är oegennyttigt,
3. bedriver eller har för avsikt att bedriva offentligt finansierad välfärdsverksamhet, och

4. inte gör några värdeöverföringar till annan än registrerade idéburna aktörer eller forskning.

Registrering

Kulturrådet ser positivt på utredningens förslag att de idéburna aktörer som uppfyller kraven enligt definitionen ovan ska kunna registrera sig i ett särskilt register som länsstyrelserna ansvarar för. Dock viktigt att civilsamhällets mindre föreningar, som kanske inte har samma möjligheter att administrera en registrering, inte glöms bort.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Kulturrådet ser positivt på utredningens definition av ett idéburet offentligt partnerskap inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet.

1. Partnerskapet är ett samarbete mellan en eller flera offentliga aktörer och en eller flera idéburna aktörer i välfärden.
2. Det syftar till att uppnå ett gemensamt allmännyttigt mål.
3. Såväl den offentliga som den idéburna aktören bidrar med resurser.

Det är viktigt att säkerställa att ingångna Idéburna offentliga partnerskap med stora etablerade aktörer inte försvårar för lokal ideell kulturverksamhet. En stor andel av civilsamhällets kulturaktörer utgörs av små föreningar som inte har samma resurser som större organisationer, vilket innebär att de inte mår med att konkurrera på samma villkor.

Vägledning för Idéburet offentligt partnerskap

Den framtagna vägledningen för idéburet offentligt partnerskap är ett tydligt stödmaterial som underlättar för parter som överväger att ingå ett partnerskap.

Offentlig upphandling

Kulturrådet ser positivt på att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att ytterligare undersöka förutsättningar för offentlig upphandling med koppling till Idéburna aktörer.

Avslutande kommentar

Vi ser det som viktigt att civilsamhället idag och imorgon får förutsättningar att på bästa sätt komplettera offentliga verksamheter inom välfärden. Ett civilsamhälle som behöver vara rustat för de utmaningar vårt samhälle står inför med bland annat osäkert ekonomiskt läge som kan komma att innebära att ideella föreningar behöver ta över vissa uppgifter från det offentliga.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Kajsa Ravin efter föredragning av verksamhetsutvecklare Simon Strömberg.

På Kulturrådets vägnar,

Kajsa Ravin
Generaldirektör